ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobce: **Ing. J. B.**, zastoupen Mgr. Jakubem Sýkorou, advokátem se sídlem Přemyslovská 1658/31, Praha 3, proti žalovanému: **Krajský úřad Kraje Vysočina**, se sídlem Žižkova 57, Jihlava, za účasti osoby zúčastněné: **M. D.**, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 7. 2009, čj. KUJI 52937/2009, sp. zn. OUP 195/2009-DI-2, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 29. 5. 2012, čj. 29 Ca 187/2009-62,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 29. 5. 2012, čj. 29 Ca 187/2009-62, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I.
Vymezení věci

[1] Městský úřad Humpolec (dále jen „stavební úřad“) vydal dne 6. 4. 2009 rozhodnutí o dodatečném povolení stavby, čj. STAV/8227/09/Za/Ob-238/2006, na stavbu stavebníka M. D. „Výměna technologického zařízení (výměna kotle + filtračního zařízení centrálního odsávání). Žalobce, vlastník sousedního pozemku, podal proti tomuto rozhodnutí odvolání. Žalovaný odvolání žalobce zamítl rozhodnutím označeným v záhlaví.

[2] Následnou žalobu žalobce krajský soud zamítl v záhlaví označeným rozsudkem. V odůvodnění napadeného rozsudku krajský soud nejdříve podrobně popsal průběh dosavadního řízení a skutečnosti, které vyplynuly ze správního spisu. Na základě takto zjištěných skutečností konstatoval, že žaloba není důvodná.

II.
Stručné shrnutí argumentů obsažených v kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu včasnou kasační stížnost z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Součástí kasační stížnosti byly také žádosti o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce, kterým zdejší soud vyhověl usnesením ze dne 8. 8. 2012, čj. 1 As 104/2012 - 38.

[4] Stěžovatel především namítá, že krajský soud o věci rozhodl bez jednání, ačkoliv s takovým postupem stěžovatel výslovně nesouhlasil, a to v dopise ze dne 3. 2. 2010, číslo podací R046375163. Stěžovatel má za to, že bylo porušeno jeho právo na spravedlivý proces upravené v čl. 38 odst. 2 Listiny. Dále stěžovatel poukázal na to, že se o účasti osoby zúčastněné na řízení dozvěděl až z odůvodnění napadeného rozsudku; z něho také vyplynulo, že pan D. zaslal krajskému soudu vyjádření k žalobě stěžovatele ze dne 9. 2. 2010, k němuž se však stěžovatel neměl možnost nijak vyjádřit ani se s ním seznámit. Tento postup krajského soudu rovněž považuje za závažnou vadu řízení a porušení jeho práva na spravedlivý proces.

[5] Krajskému soudu stěžovatel vytýká rovněž velkou řadu dalších vad. Ze všech výše uvedených důvodů považuje stěžovatel napadený rozsudek za nezákonný a v některých částech za nepřezkoumatelný a navrhuje, aby zdejší soud napadený rozsudek zrušil.

[6] Žalovaný se ke kasační stížnosti ani na výzvu soudu nevyjádřil.

III.
Právní názor Nejvyššího správního soudu

[7] Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti, a to v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů; zabýval se přitom i vadou, kterou by se musel zabývat i bez návrhu (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[8] Kasační stížnost je důvodná.

[9] Zdejší soud se nejdříve zabýval námitkami zpochybňujícími zákonnost postupu krajského soudu. Stěžovatel tvrdí, že písemně (dopisem ze dne 3. 2. 2010, podací číslo R046375163) nesouhlasil s projednáním věci bez nařízení jednání, krajský soud však přesto rozhodl bez nařízení jednání. Podle § 51 odst. 1 s. ř. s. může soud *rozhodnout o věci samé bez jednání, jestliže to účastníci shodně navrhli nebo s tím souhlasí. Má se za to, že souhlas je udělen také tehdy, nevyjádří-li účastník do dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci; o tom musí být ve výzvě poučen*.

[10] Nejvyšší správní soud v soudním spise krajského soudu proto ověřil, zda byl stěžovatel krajským soudem řádně obeslán k vyjádření, zda souhlasí s rozhodnutím věci bez nařízení jednání (§ 51 odst. 1 s. ř. s.), resp. zda na tuto výzvu soudu ve stanovené lhůtě stěžovatel reagoval. Zdejší soud ze soudního spisu zjistil, že uvedená výzva společně

s výzvou k zaplacení soudního poplatku byla stěžovateli odeslána 25. 1. 2010; v ní byl také poučen o zákonné lhůtě, v níž může vyslovit nesouhlas s projednáním věci bez nařízení jednání, a o následcích jeho případné procesní pasivity (viz č. l. 33 a 34 soudního spisu). Z doručenky založené ve spise vyplývá, že tuto písemnost si stěžovatel vyzvedl dne 28. 1. 2010. Kromě výzev soudu adresovaných ostatním účastníkům řízení a osobám na řízení zúčastněným (č. l. 35 až 40) jsou ve spisu krajského soudu dále na č. l. 41 až 46 zaevidovány dopisy stěžovatele ze dne 1. 2. 2010, resp. 2. 2. 2010, doručené krajskému soudu dne 3. 2. 2010. V uvedených dopisech stěžovatel informuje soud o zaplacení příslušného soudního poplatku a tuto skutečnost dokládá, a dále o nesprávné spisové značce uvedené na usnesení s výzvou k zaplacení. Následuje pokyn soudní kanceláři ze dne 12. 2. 2010 (č. l. 49), podle kterého měl být stěžovatel informován o chybném označení čísla jednacího a o tom, že tato chyba byla napravena postupem dle soudního řádu správního, a to vydáním opravného usnesení.

[11] Soudní spis neobsahuje čísla listů 47 a 48. Aby mohlo být tvrzení stěžovatele ověřeno, vyzval Nejvyšší správní soud přípisem ze dne 9. 11. 2012, čj. 1 As 104/2012 – 50, krajský soud k zaslání těchto listů a stanovil mu k tomu lhůtu tří dnů od doručení výzvy. Krajský soud na tuto výzvu do dnešního dne žádným způsobem nereagoval. Vzniklá pochybnost o tom, zda stěžovatel skutečně zaslal krajskému soudu svůj nesouhlas s projednáním věci bez nařízení jednání, tedy zůstala neodstraněna.

[12] V daném případě bylo tedy nutno vyhodnotit, zda takto vzniklou situaci lze spravedlivě přičítat k tíži stěžovatele. Otázkou, jak postupovat v případě pochybností o vedení a úplnosti spisu, se v minulosti zabýval Ústavní soud již mnohokrát. Konkrétně v nálezu sp. zn. I. ÚS 460/97 ze dne 6. 10. 1998 (N 114/12 SbNU 137) konstatoval, že „*nemůže být stěžovatelům přičítáno k tíži, že předmětné a prokazatelně podané faxové podání nebylo v soudní evidenci nalezeno*." Podobně rozhodl Ústavní soud v nálezu sp. zn. III. ÚS 329/2000 ze dne 23. 11. 2000 (N 176/20 SbNU 245), kdy konstatoval, že „*v případě, že v soudní evidenci nelze najít faxové podání, nemůže být stěžovateli (účastníku řízení) tato skutečnost přičítána k tíži, a je proto nutno, jsou-li pro to dostatečné důvody, vycházet z presumpce, že (s přihlédnutím k běhu lhůty a k předložení originálu) bylo podáno včas.*"

[13] V citovaných případech se skutkově jednalo o situaci, kdy faxové podání nebylo vůbec do spisu zaevidováno, tj. očíslováno nejbližší následující arabskou číslicí v nepřetržité vzestupné číselné řadě. V projednávaném případě je však zřejmé, že krajský soud „určité" písemnosti do spisu zaevidoval; o tom svědčí přetržení souvislé číselné řady při číslování listů u čísla 46 a následné pokračování v číslování třetím bezprostředně navazujícím číslem 49. Pokud uvedené závěry Ústavního soudu platí v situaci, kdy příslušný soud vůbec podanou písemnost nezaevidoval, musí tím spíše platit i pro případy, kdy sice je ze spisu zřejmé, že „něco" bylo zaevidováno, avšak nepodařilo se v důsledku pochybení soudu bezpečně prokázat, co bylo zaevidováno. Ztráta části spisu je pouze interní záležitostí soudu a nemůže jít k tíži účastníka [přiměřeně srov. nález sp. zn. I. ÚS 547/03 ze dne 12. 10. 2004 (N 143/35 SbNU 31)].

[14] Stěžovatel uvedl, že písemnost s nesouhlasem o rozhodnutí věci bez nařízení jednání podal k poštovní přepravě dne 3. 2. 2010. Standardní doručovací doba obvykle nepřekračuje jeden až dva dny od podání písemnosti. Poslední písemností, zaevidovanou bezprostředně před přetržením souvislé číselné řady, je dopis stěžovatele ze dne 2. 2. 2010,

doručený krajskému soudu dne 3. 2. 2010, v němž krajskému soudu mimo jiné zaslal zaplacený soudní poplatek. Následující písemnost (pokyn kanceláři) je ze dne 12. 2. 2010. Obvyklou praxí soudních kanceláří je pak evidence konkrétního podání i obálky, v níž bylo podání doručeno, samostatným číslem. V daném případě ve spise krajského soudu chybí 2 listy; z tohoto důvodu a s přihlédnutím ke skutečnosti, že zjištěný stav časově odpovídá tvrzením stěžovatele a situaci v předloženém spisu, lze tato jeho tvrzení považovat za věrohodná. Kromě toho stěžovatel v kasační stížnosti dokonce uvedl konkrétní podací číslo písemnosti. S odkazem na citovanou judikaturu Ústavního soudu a s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem projednávaného případu lze uzavřít, že stěžovateli bylo skutečně odňato ústavně zaručené základní právo na spravedlivý proces přesto, že splnil všechny procesní podmínky nutné k nařízení soudního jednání.

[15] Nejvyšší správní soud proto dospěl k názoru, že řízení, které předcházelo vydání napadeného rozsudku krajského soudu, bylo zatíženo závažnou procesní chybou. Proto musel být napadený rozsudek zrušen a věc vrácena krajskému soudu k dalšímu řízení.

[16] Kasační námitka nezákonného rozhodnutí bez nařízení jednání je tedy důvodná. Jde o takovou vadu řízení před soudem, která bezesporu mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.].

[17] Zdejší soud se proto nemohl zabývat námitkami stěžovatele týkajícími se hodnocení důkazů a zákonnosti vydaného dodatečného povolení stavby. Bude tak moci učinit až poté, co krajský soud vydá rozsudek na základě řádného jednání, které stěžovatel očividně požadoval.

[18] Zdejší soud však považoval za nezbytné se též vyjádřit k námitce stěžovatele, podle níž nebyl seznámen s vyjádřením osoby zúčastněné na řízení. V tom lze se stěžovatelem rovněž souhlasit. Obecně je totiž nutno považovat za procesní vadu, opomene-li soud zaslat dalším účastníkům či osobám zúčastněným na řízení podání, vyjádření či jinou písemnost účastníka nebo osoby zúčastněné na řízení tak, aby se tyto další osoby k nim mohly vyjádřit. To vyplývá již z ústavní zásady rovnosti procesních stran [viz nález sp. zn. III. ÚS 202/03 ze dne 13. 11. 2003 (N 134/31 SbNU 193)]. Procesní zásada rovnosti musí být v konkrétním případě naplňována s ohledem na fakta individuálního případu. Ve správním soudnictví svými podáními účastníci reagují na určitá dřívější podání či sdělení, jindy jimi do řízení vnáší nové argumenty, ať už skutková tvrzení či důkazní návrhy. Proto je nutné i taková podání dalším účastníkům poslat, ledaže podání do věci již nic nového nevnáší (srov. k tomu rozsudek NSS ze dne 9. 6. 2011, čj. 7 As 28/2011 – 65). Důvodem ke zrušení rozhodnutí však bude porušení této povinnosti krajského soudu jen tehdy, pokud tato vada mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.].

[19] Osoba zúčastněná zaslala soudu komplexní vyjádření obsáhle zpochybňující žalobu. Vyjádření tedy mělo být nepochybně stěžovateli zasláno. Krajský soud pochybil, pokud stěžovateli podání neposlal. V takovémto případě nelze vyloučit, že postup krajského soudu mohl mít vliv na zákonnost napadeného rozsudku.

[20] I tato námitka je proto důvodná.

IV.
Závěr a náklady řízení

[21] S ohledem na výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a proto zrušil rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 věta první před středníkem s. ř. s.). Krajský soud je v dalším řízení vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.). Úkolem krajského soudu tak v dalším řízení bude provést jednání a předtím přeposlat vyjádření osoby zúčastněné na řízení stěžovateli. V novém rozhodnutí přezkoumatelným způsobem posoudí všechny přípustné žalobní námitky stěžovatele, současně rozhodne i o nákladech tohoto řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. listopadu 2012

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu